

1426

DISPUTATIO JURIDICA
complectens

25. 1

1654

Quæstiones illustres & magis practicas ex di-
uersis Iuris fontibus desumptas.

Quam

D. O. M. F.

AUTHORITATE, CON-
SENSU, ET APPROBATIONE AM-
PLISSIMI IVRE-CONSULTORVM ORDI-
nis in Orthodoxâ & peruetustâ Archiducali Uni-
uersitate Friburgensi Brisgoiâ.

SUB PRÆSIDIO

NOBILIS CLARISSI-
MI, AC CONSULTISSIMI VIRI DO-
MINI IOANNIS GEORGII KIEFFER D. I.,
V. SS. CANONVM PROFESSORIS
Primarij.

DEFENDET

LEOPOLDVS SCHLUDERPACHER
Oenipontanus Tyrolensis I. V. C.

Mense Augusto à partu Virginis. M. DC. L. IV.

FRIBURGI BRISGOIÆ.

Ex Typographiâ IOANNIS IACOBI BÖCKLERI.

23

22

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and includes some larger, possibly decorative or section-related words.]

*SERENISSIMO, POTENTISSIMO
QUE PRINCIPI AC DOMINO DNO*

FERDINANDO CAROLO
ARCHIDUCI AVSTRIÆ, DUCI BVRGVN-
DIÆ, STIRIÆ, CARINTHIÆ, CARNIOLÆ, ET WIRTEN-
bergiæ: Comiti Tyrolis, & Goritiæ: Landgrauio Alsatia
&c. Principi ac Domino suo Clementissimo;

IN Sacra Themidis templum admissus, Serenissime Ar-
chidux, in ipso statim lumine peccarem contra Iustitiam,
si frugum mearum primitias, hos, inquam, thesium me-
arum manipulos in iurisprudentiæ agro collectos, alterius
quàm Serenissimæ Cellitudinis Vestræ aræ Destina-
rem. Nam si alta petit Iustitia, & cum symbolica pal-
mæ arbore excelsum verticem nubibus inserit, nullo vel
ad partium studia, vel ad privati lucelli questum reorto oculo; altius ego in
patrijs montibus nihil reperio, quàm Serenissimæ Cellitudinis suæ sacrum
nomen, quod supra nubes etiam elatum, cum ipso sole non tantùm de natali-
um altitudine, sed etiam de radij serenitate depugnat; & verò etiam splen-
didè vincit. Itaque præteritis minoribus aris, nec nisi humili Myricâ onerari
solitis, ad ipsam Serenissimam Cellitudinem vestram aspirare me iubet
prudens Religio. Neque credo sanè gratius quidquam futurum Iusti-
tiæ, quàm si illam tantisper ad Serenissimam Cellitudinem vestram, id est,
ad suum delictum, remittam: quippe in qua tantum sui reperit, ut dum in se-
renissimi pectoris curiâ residet facile sibi persuadeat, non se alieni domicilij
hospitem, sed inter domesticos quasi parietes, nataliq; celo incolam conuer-
sari. Nam quid est in Serenissimâ Cellitudine vestrà non aquâ Themidis lan-
ce libratum, expensumque? agnoscit hinc illa genium eâ familiâ deductum,
que ruentem nunc orbem pietatis, & iustitiæ legibus sustentat: adorat tam
ad seria, quàm ad remissionem capacem animum, nullòque prægravis affe-
ctus pondere, statera & momentum inclinantem. Nec ipsa denique satis deci-
dit.

dit, animine dotes, an verò nat alium maiestas in Serenissimâ suâ Celsitudi-
ne præponderet? adeo Serenissima Celsitudo sua se nouit, & proprie virtu-
tis laudi, & Augustissimæ familie gloriæ ex æquo dispensare. Quamquam
verò in illa virtutes omnes ad domicilij constantis sedem æquale ius sibi ven-
dicent, nescio tamen, quantum cæteris eminere velit, illa tot laudibus macta-
ta, & Austriacis verticibus iurata Benignitas, qua cum omnes amplectun-
tur, tum eos maxime, quorum obsequia adhibere familiarius dignantur; in-
ter quos si & mihi aliquando meum nomen profiteri concessum fuerit, scio
in quantæ id felicitatis partem sim repositurus atque hanc spem dum animis
concipio, sentio quibus à Iustitia stimulus agiter iam nunc, me, meaque studia
Serenissimæ Celsitudini Vestræ ex integro consecrandi. Dignetur itaque
Serenissima Celsitudo Vestra Principi manu tenue Iustitiæ munus, quod
quidem cum flore porrigo, vtinam in eos fructus fœcundo, qui Serenissimæ
Celsitudini Vestræ merentur non displicere olim. Nunc cum intra vota
duntaxat stent, precor, Deus ter Optimus Maximus Serenissimam Celsitu-
dinem suam, mihi, communi patriæ, sibi denique, & Augustissimæ Domui
Austriacæ Vniuersæ incolumem diutissime præstet. Eriburgi Brisgoia.
Mense 31. Augusti Anno M. DC. LIV.

Serenissimæ Celsitudinis Vestræ

Deuotissimus Cliens

Leopoldus Schluderpacher I. V. C.

IN IVS CANONICVM

QVÆSTIO I.

Cclesiæ Romano Catholicæ supremæ potestatis eminentiam, non suffragantibus Cardinalium calculis, sed ab ipso saluatore Christo, Summo Pontifici concessam esse; diuino, humanoque Iudicio manifestum est. *cap. vn. Extravag. com. de Consuetud. in pri. text: express. cap. in nouo dist. 21.* Vnde venerabile Cardinalium Collegium Pontificatûs potestatem non tribuit, sed personam, quæ summum Christi Vicarium agat, eligit: eò quòd Iurisdictionem vniuersam in Ecclesiam non habeat. *Clem. ne Romani de elect: cap. vbi periculum. eod. in 6.* consequenter plus Iuris in alium conferre non potest. *cap. nuper 6. extr. de donat. inter Virum & vxorem. cap. nemo plus de R. I. in 6. l. 54. & l. 120. ff. eod.*

II. Vtrum S. Pontifex potestatem habeat ferendi leges in toto Orbe Christiano controuertitur? de terris Ecclesiæ, ratione Iurisdictionis Ecclesiasticæ subiectis, res dubitatione caret. *per text. in cap. Ecclesia sanctæ Mariæ de constitut. cap. 7. de immunitat. Ecclesiast.* quia, cum S. Pontifex tanquam Pastor Vniuersalis gregis Christiani, supremam in Spiritualibus, & quæ bonum animæ respiciunt, potestatem à Christo Domino; iuxta illud: *pasce oues meas.* in ipsos adeò Imperatores & Reges huius terræ acceperit. *cap. per Venerabilem 13. extr. qui filij sint legitimi. cap. licet 10. de foro competenti. Clem. vn. de Iureiur. Clem. Pastoralis 2. de sent. & re iud. censetur ei etiam concessum id, quo errantes oues ad viam compellere possit. Innocent. in cap. sollicitæ de maioritat: & obed. ex quo fit S. Pontificem leges Ciuiles, quæ bono animæ bonum temporale subinde præferunt, tollere & abrogare posse; ac de Iure aboleuisse in materiâ Præscriptionis cum malâ fide, & vsurarum acceptione. *cap. vigilantibus & cap. fin. ext. de præscript. cap. consuluit ext. de vsur. & cap. quanquam de vsuris in 6.**

III. Ex quo deducitur hæc quæstio. an S. Pontifex à Græcis ad Germanos

A 3.

manos

DISPUTATIO

manos Romanum Imperium rectè transtulerit? affirmo: idque authoritate non sæcularis, sed vigore Ecclesiasticæ Jurisdictionis. Cùm enim Ecclesia vniuersalis oppugnaretur à varijs hostibus, potissimum verò Astolpho Rege Longobardorum, ac Græci Imperatores in varios errores & hæreses ruerent, vt sic Ecclesia Romana eorum patrocinio & defensione (est enim Imperator perpetuus Ecclesiæ Patronus & Aduocatus. *cap. venerabilem de elect: Clem. vn. de Iureiurando*) destitueretur, translatio Romani Imperij à Leone 3. Pontifice Maximo facta ad Germanos iusta visa fuit. *Laym. in quæst. Canon. q. 133. arg. cap. venerabilem de elect. & Clem. vn. de Iureiurando.* etenim S. Pontifex pro salute Vniuersalis Ecclesiæ, vigore Jurisdictionis spiritualis facultatem ac Ius ab vno ad alterum transferendi Imperij fasces habet: idque multò magis S. Pontifex potuit, si accessit, vt volunt aliqui, Græcorum Imperatorum libera Renuntiatio, Imperij Occidentalis, & Populi Romani Consensus. *Anton. de Rosell. in tract. de pot. Papa & Imper. in Princip. Lupoldus de Bamberg. tract. de Iurib. Imperat: c. 2.*

IV. Maioris quæstionis est: an hæc potestas ferendi leges in toto Orbe extendat se ad temporalem Jurisdictionem? minimè, quia temporalem: quia hoc esset extra suam Jurisdictionem Ius dicere. Potestas enim Ecclesiastica à potestate sæculari fuit discreta: illa SS. Pontificibus pro bono animæ, ista Imperatoribus pro bono communi Reipublicæ promouendo relicta fuit, ita aut nullus alterum in suâ perturbare Jurisdictione debeat. *per text. opt. in cap. cum ad verum. cap. Constantinus dist. 96. cap. nouit de Iudic: Molin: tract. 2. disp. 29.* hinc hisce suppositis, regula Iuris succedit. quòd nemo vltra suam Jurisdictionem Ius dicere debeat. *l. extra fin. ff. de Iurisdict. ideo, quia limitata causa limitatum producit effectum. in l. pacta nouissima C. de Pactis. l. cum proponas 17. C. de Transacti- on. Molin. de loco.*

V. Sed an S. Pontifex antecessoris legibus obligetur? Par in parem non habet Imperium. *l. 4 ff. de recept. arbitr.* Præterquam quòd Princeps potestatem rogandi abrogandi que Iuris habens legibus quibusdam non obligetur. *l. Princeps ff. de legibus* quamuis legibus viuat. *cap. innouit de elect.* verùm, quia magnum inde scandalum & perturbatio subinde nasceretur, inde regulariter S. Pontifex leges Antecessoris (idem in Imperatore Iudicium esto.) obseruare & sine causa ab ijs se eximere non debet. *l. etsi nihil. ff. de R. I.*

VI. In-

I V R I D I C A.

VI. Instituto hærede vniuersali etiam extraneò, filio duntaxat legitimâ suâ relictâ; ad quem Ius Patronatûs transeat, grauis inter D.D. est Controuersia? quamuis opinio contraria non sit improbabilis, nihilominus tamen ego non filio, sed hæredi patrocinator: licet enim legitima sit Ius quoddam vniuersale, non tamen est vniuersitas (cui Ius Patronatûs accedit) sed vniuersitatis pars. *l. 8. §. 9. ff. de inoff. testam. & l. 2. §. Si quarta. ff. fam. Eriscund.* Couarr. var. resolut. lib: 2 c. 18. n. 7. & 9. Panorm. ad cap. 1. n. 2. de Iure Patronatûs. Henricus Canis. Comment: ad lib. 3. Decretal. de Iure Patronatus. tit. 37. n. 5.

VII. Vtrum Ius Patronatûs à Laicis contra Ecclesiam vi Præscriptionis, præscribi possit? nullâ ab ipsis præscriptione ex Iure præscriptionis etiam immemorialis acquiri posse, concludo. Ratio est, quia, cum Ius Patronatûs spiritualibus annexum, & quasi spirituale sit. *cap. quando. 3. de Iud. cap. præterea 9. de Transaction.* Laici sunt incapaces illud possidendi aliter, quàm ex priuilegio sedis Apostolicæ, aut Iuris comûnis titulò constructionis &c. talis Ecclesiæ *cap. Sacrosanctæ de Elect.* verùm nulla omnino præscriptio sine possessione, in vim siue Iure præscriptionis procedere potest. *cap. sine possessione de R. I. in 6. cap. causam 7. de Præscript.* esto ex tempore immemoriali iure præsumpti tituli, acquiri possit, *cap. 24. de Elect.* Concil. Trid. *sess. 25. c. 9. in Decreto.* quia tempus, cuius initium ignoratur, priuilegij munus sustinet, & vim tituli præsumpti habet. *cap. 1. de Præscriptionibus in 6. cap. super quibusdam de V. S. l. hoc Iure §. ductus equæ ff. de aquâ quotid. & æstiuâ.* Verumtamen verisimile est, cum nemo tot annorum interuallò tali quæstionem mouerit, eum iustam quoque initij rationem habuisse; quo sensu Reges Hispaniarum censendi sunt præscripsisse, Ius eligendi, ac nominandi Rectores, & Episcopos Cathedralium, & collegiatarum Ecclesiarum in Hispanijs, cæterisque Prouincijs, illis annexis. *Molin. tr. 2. disp. 75. n. 7. & 8. Couarr. cap. possessor. 2. parte, §. 10. num. 5.*

VIII. An immunitas ab Imperatore domibus priuatis, & alijs quibuscunque Iurisdictioni suæ subiectis locis dari possit? & probatur mihi affirmatiua sententia. Ratio est, cum enim talia priuilegia sint Iurispositiui, neque ius aliquod ijs repugnet, nihil obstare videtur, quin concessa valeant. *Farina in pract. crimin lib. 1. q. 28.*

IX. Hinc quæritur, an debitor aliquis, ære alieno grauatus, ad talem se locum recipiens immunitate gaudeat Ecclesiasticâ, quo minus inde ex-

DISPUTATIO

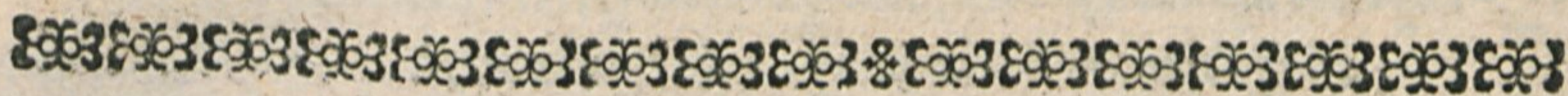
de extrahi valeat? Respondeo cum communi DD. sententiâ affirmatiuè, nullibi enim talis debitor obæratu exceptus reperitur: proindeque regulæ, qua omnis gaudet immunitate, qui non prohibetur, insistendum est. Couar. *var. resolut. lib. 2. c. 20. n. 14.* neque referre existimo, num debitum sit publicum, an priuatum, quamuis enim Iustin: in §. *publicorum Nouell. 17. de mandat. Principum*, quoad eos, qui tributis publicis obnoxij sunt, videatur contrarium statuere; quia tamen huius Constitutionis decisio non est petenda ex Iure Ciuili, sed ex Iure Canonico, hinc est quòd rectè DD. inter debita priuata & publica, quæ alij fiscalia appellant, nullam differentiam constituerint. Neque distinctio facienda est inter debitores simpliciter & decoctores quos vulgò fallitos mercatores, seu Bancrotos appellant. Licet enim in Constitutionibus Imperij Politicis passim furibus æquiparentur. Quin imò in Constitutione Pij V. S. Pontificis 1120. Romæ Anno 1570. promulgatâ latronibus censeantur esse nequiores, eò quòd non fortuitis casibus aut temporum iniuriâ depauperati, sed luxu ac dilapidatione rerum suarum omnes creditores miserrimè fallant, nihilominus tamen S. Pontifex eos SS. Canonum auxiliò non priuat, sed solùm statuit, quòd tanquam fures & latrones afficiendi sint vltimò supplicio. Couar. *dict. loc. 6.*

X. Celebris apud Canonistas controuersia vertitur, an contrahentes sponsalia possint adijcere pœnam v. g. pecuniariam, sub qua se obligent ad implenda sponsalia, ita vt per quem steterit, quo minus nuptiæ sequantur, conuentam pœnam incurrat? status autem Controuersiæ est de iniustè resiliens (iustè enim resiliens non teneri DD. conueniunt) Veram existimo illorum sententiam, qui ad pœnæ solutionem iniustè resiliens obligant. Quippe Canones in tantum fauent libertati matrimonij, in quantum hæc libertas constare potest saluâ conscientia. quod si in conscientia promissioni satisfaciendum, Canones tanquam salutem animæ pro obiecto habentes nullo modo prohibent, quin per pœnam possit adigi ad standum promissis, vtpote cùm ad hæc seruanda etiam grauioribus pœnis, puta Excommunicatione, censuris compelli queat. Laym. *desponsal. c. 1. n. 8.* Dian. *part. 3. tr. 4. resolut. 211.* at iniustè resiliens tenetur in Conscientiâ ad seruanda promissa regulariter, consequenter non fauet ipsius libertati Ius Canonum.

XI. Ex priori resoluitur hæc quæstio: vtrum pactum lucratium, contractui sponsaliorum à tertio appositum, sit validum v. g. promitto

IURIDICA,

100. si Caio nupseris? negatiua placet sententia, per id enim libertas ma-
trimonij non iminuitur, cum non agatur de poena damni, cuius metu ali-
quis ad contrahendum induci possit (vt communiter DD. dicunt) sed
solum de non acquirendo, per quod aliquis ad matrimonium allicitur.
l. Titio §. 1. ff. de Condit. & demonst. Laym. de sponsalib. c. 1. n. 9.

IN IVS PVBLICVM.

XII.

Veritur an concessione Generali Regalium veniant
reseruata Caesarea? Respondeo negatiue, quia pri-
uilegia Imperialia sub tacita conditione dari viden-
tur, vt tamen Reseruatis Caesareis nulla inde fiat di-
minutio, ohne schmählerung der Kaiserlichen hoch-
heit vnd Reseruaten *Recessus Imperij de Anno 1576. §.*

dardurch dann. Sixtin. de Regalib. lib. 1. c. 5 n. 122. sunt autem reseruata
haec, vt plurimum leges vniuersales Imperiali authoritate promulgare
l. humanum Cod. de Legibus. noua vestigalia erigere *Recess. Imp. de anno*
1576. §. dardurch dann. vel alijs eandem erigendi licentiam concedere
Recess. Imp. de anno 1530. §. Wiewoll auch der Abscheid / Reges & princi-
pes creare *Aurea Bulla tit. 5.* Bannum Imperiale decernere, priuilegijs &
dignitatibus Imperialibus priuare. *Recess. Imp. de anno 1542. §.* wurde sich
aber / *Ordin. Cam. part. 2. tit. 18. §.* So auch *in sine Gail. lib. 2. de pac.*
public. cap. 18.

XIII. Hinc exurgit quaestio, an si Imperator aliquem in Principem
Imperij suscipiat, territorialem superioritatem communicet, atque priui-
legia, quae statibus Imperij competunt, simul conferat; Ius erigendi, v-
niuersitatem videatur concedere? in negatiuam ab eo sententiam; quia
Ius Academiam erigendi non adharet Iuri territoriali, sed est de Reser-
uatis Caesareis. *Zaf. de feud. part. 5. n. 14. Vult. de feud. lib. 1. c. 5. n. 7.* conse-
quenter non mirum, quod in Instrumento Pacis §. praeterea Caesarea
Maestas Reginae Sueciae Ius erigendi Academiam, vel vniuersitatem, vbi
quandoque ei commodum fuerit visum, specialiter permiserit; quarum
institutionem & conseruationem perquam vtilem, atque necessariam

B

deno-

DISPUTATIO

denotant de nouo partim erectæ Salzburgi, partim de nouo dotatae Ampliisimis salarijs Heidelbergæ, atque priuilegijs honoratæ Vniuersitates, sine quibus nulla vnquam florebit Academia, Professoribus vtpote, & consequenter studiosis destituta, vel destituenda, secundum illum.

*Pauperies me dura premit, sanique labores,
Atque arcere hyemem, vix toga sarta potest.
Da rogo consilium, votorum inspector Apollo,
Nam te dulce sequi, sed mihi egere graue.*

Quæ serenissimus Archidux, Potentissimus Patronus harum Thesium, singulari ac Paternâ Curâ considerauit, Dum Rectori & Regentibus Alme Vniuersitatis Friburgi Brisgoiorum, conseruationem illius cordi sibi futuram clementissimè rescripsit, eleganter de hac re videantur *Rulman en 2. Plaidoyer pag. mihi 227. & Giouan Balt. pigna lib. 5. dell' historie de Prencipi d' Este.*

XIV. Pulchra quæstio se præsentat, an domus Austriaca in territorijs subiectis obligata sit alias Religiones, præter Catholicam Apostolico-Romanam, pati? in negatiuam inclino; quia alij Principes, tanquam status Imperij, vi transactionis Passauiensis, & Recess. Imperij de Anno 1555. Augustæ habitæ. Darægen soßen. Ius reformationis sibi arrogant. Inter Principes autem Imperij tanquam status referuntur quoque Archiduces, vt constat ex Priuilegio Friderici II. Imperatoris Friderico Archiduci de Anno 1247. Veronæ dato *Lynnæus de Iure Publ. tract. 2. lib. 5. cap. 1. de domo Austriacâ*, consequenter idem Ius ijs attribuendum, tantò magis, dum in quibusdam maioribus gaudent priuilegijs, quàm ipsi ad eò Electores, nedum ceteri Principes Imperij, dum in diebus Imperialibus comparere, atque Recessibus Imperij non tenentur, eorum statuta reuocationi Cæsareæ non subiacent neque ab eorum sententijs ad Imperialem Cameram appellari, vel supplicari, imò nec eorum subditi ad extranea Iudicia trahi valeant; taceo, quòd noua vestigalia erigere, in suo districtu Comites, Barones, Nobiles, Doctores Iurium, Medicinæ, Magistros, Notarios creare possint, subsidia Imperio præstare non adstringantur, exceptis 12. viris armatis in Hungariâ, per vnicum mensem sub expensis proprijs, in eius rei euidentiam, vt Principes Imperij agnoscantur. Plura priuilegia refert *Lynnæus dict. loc.* eaque omnia extendit ad ditionem

nem

I V R I D I C A.

nem Inspruga re. cum *Gilm. 10. 2. Symphor. p. 1. vers. 8. n. 15. pag. 90.* quem allegat, necnon ad Consistoria Schwaben/Burgasw re. eò quòd Caroli V. priuilegium loquatur. Was sic (id est Serenissimi Archiduces) aigen-
thumbs Lehens oder pfandschillings weiß von dem Reich / oder sonst innen haben.

XV. Quærenti rationes tantorum priuilegiorum, facilè erit respondere, si hæc omnia clementiæ (Domus enim Austriaca nullum Tyrannum vidit, vt attestatur *Hert. Kirchner. in momillerio l. 2. c. 5. n. 83.*) deuotioni atque pietati (naturâ ipsâ notante, si Felici Fabro *Histor. sueu. lib. 1. c. 9.* credendum, non tantùm, quòd Comites de Habsburg ab vtero matris, crucem auream in dorso habeant, id est, pilos candidos in modum Crucis protractos, sed etiam, quod de hac serenissimâ familiâ Masculi & Fæminæ, ferè omnes nascantur oblongiore & prominentiore mento, cuius forma vultum Principis graui quadam Maiestate decorat, intuitibus reuerentiam imperat) atque felicitati summæ (serenissima enim domus intra 15. annorum spacium omnibus in orbe Christiano Regnis vel Reges vel Reginas, exceptâ Scotiâ, dedit. *Ens lib. 1. thes. polit. apotelesm. 6. p. 147.* accedit quod Caroli V. fortuna Turcarum Imperatori semper suspecta visa fuerit, Imperio verò Romano tam grata, vt Imperium non nisi maioribus votis in Collegio Electorali domui huic Augustissimæ, atque fortissimæ huc vsque, nulli verò alteri familiæ, quantumuis Illustri cum summo fructu deferre voluerit) & tandem huius Augustissimæ Domus meritis adscribantur vt priuilegium Caroli V. anno 1530. 8. septem. Augustæ attestatur hisce formulis: Das für sollich lob Kayserlichen gnaden vnd Freyheiten welche dann vnserer Vorfaltern die durchleuchtigen Fürsten/vnd das loblich hauß Oesterreich/vnd von allen Kaysern vnd Königen durch ihr blutvergießung / schwere darlegung vnd arbeiten in der heyligen Christenheit vnd des Reichs diensten erworben vnd kostbarlich verdient vnd erobert haben / durch solche dienst vnd Treueder beständigkeit/sie auch vorhin erhöhet/vnd zu dem hynligen Reich erkoren seyn/vnd das manche vnd lange Jahr vestiglich vnd loblich verwesen/vnd regiert haben/nicht vergessen. ex quibus constat, huiusmodi priuilegia non simplicia, sed ob causam adeòque remuneratoria esse, consequenter ab Imperatoribus Romanis sine iustissimâ causâ tolli non possunt, *sanctarell. Var. resol. quest. 17. n. 1. Tambur. to. 1. de Iure Abb. d. 16. quest. 12. num. 9.*

DISPUTATIO

XVI. Dabitare quis posset, an Mag' stri militum Melitensium & Teutonicorum, sin' status Imperij, simulque gaudeant Iure superioritatis? Antequam Respondeam, sciendum, quòd vt quis status Imperij sit, & territorialem superioritatem simul conuequatur, requiratur vt solum Imperatorem pro suo superiore immediatè recognoscat, & Cætaris, communique Procerum consensu in Album, siue Matricem Imperij receptus sit, eâ lege, vt Imperio, occurrente necessitate certum censum in albo siue Matriculâ expressum, penitet, vel subsidium militare præstet. *Gail. 2. obs. 21. n. 2. Matth. Steph. lib. 2. p. 11. c. 4. n. 29. & seq.* & præterea bona immediatè Imperio subiecta possideat, *Recess: imp: de Anno 1548. §. wiewol auch/ ibi: in Ansehung das solliche Graffen vnd Herrn nicht immediatè Blied vnd Ståndt des Heiligen Rom. Reichs/ & mox: welche dem Reich immediatè nicht / sondern andern Ihren Landtsfürsten vnderworffen/ auch nicht Güeter ohne Mittel von vnd vnder dem Reich hetten. Gail. de Arrestis. cap. 6. Knichen de Iure territor. c. 1. n. 106.* Hinc sæpius eu. nit, quòd vnus & idem pro diuersitate bonorum, quæ possidet, ratione quorundam vt mediatus ratione aliorum vt immediatus, censi possit, prout habet, *Const: Recess. Anno 1548. §. auch der Graffen von Tübingen ibi: daß sie als Graffen des Reichs ihrer Güeter halber/ so sie ohne Mittel im Reich haben / gleichwohl in des Reichs Anschlag gezogen werden mögen / aber der Pfandschafften/ auch Lehen oder Lehenqueter halber/ so sie von seiner Liebten vnd in derselben Oesterreichischen Erblanden haben/ vom Reich billich vnbelezt bleiben sollen.* Ratio est: quia in dubio illa persona, quæ in alterius territorio habitat, & bona quæ in eo sita sunt, domino illius territorij præsumuntur subiecta, donec Exemptionem contradictor probet *Gail. 2. obs. 62. n. 9. Wehner pract. obs. Verbo. Landtsfürstl. Obrigkeit/ quod tantò minus præsumi potest, vbi vocatus ad comitia prouincialia comparuit, ea que præstitit, quæ alij subditi in album subditorum relati præstiterunt. Gail. de Arrest. c. 7. n. 14.* generale enim est, quòd obedientia præstiti inducat possessionem subiectionis & Iurisdictionis. *Meichner 10. 3. lib. 2. decad. 6. n. 52.* quibus ita præmissis dico cum Mag' stri militum Melitensium & Teuton: inter status Imperij recenseantur vt notatur ex subscriptionibus recessuum *Anno 1612. Anno 1621. Anno 1624. Anno 1626. An. 1632. An. 1643.* casu quo bona in Imperio immediatè sita habent, Iure superioritatis territorialis gaudere, de cætero pro contrariâ opinione starem *ex d. R. de Anno 1548. wiewol auch.*

XVII.

IURIDICA,

XVII. Queritur ulterius, an bona illa Ecclesiastica, quæ Acatholice Religionis affectatores vi Tractatus Passlaviensis ab Imperio Rom. non habent, subiaceant liberæ detinentium dispositioni? in negativam inclino, ac iudico ea in pias causas, tinge pauperes, atque hospitalia, reparationem Ecclesiarum, dotationem filiarum esse impendenda, quia quod semel Deo dicatum est, in prophanos usus converti non debet. *l. si quis §. Cod. de Epis. & Cler.* res enim Ecclesiarum sunt Christi patrimonium, *cap. cum ex eo de El. et.* ut expresse disponunt *Recess: Imp: de Anno 1555. Augustæ Vindelicorum.* §. als auch den Ständen/ etc. sciant proinde summum esse peccatum, qui contra intentionem fundatorum res Ecclesie in illicitos usus conuertunt, lusu, luxuriâ, libidine & omnis generis voluptatibus consumunt.

XVIII. Non minus dubitatur, an si quispiam de Lutheranismò ad nostram Religionem transeat, à Principe territorij puniri, vnde vmb den Frevel anzelanget werden möge? In negativam propendo, quia Religionis libertas in Imperio permessa est, in tantum, vt, qui ad Religionem Romano Catholicam transire cupit, neque in personâ, neque in bonis in foro externo perturbari possit vel debeat, quod autem quis iure permittente facit, non meretur pœnam *Recess: Imp: Anno 1555. Augustæ Vindelicorum.* §. dargegen sollen iuncto §. Wo aber

XIX. Ulterius quæstio mouetur, ad conuersum nostram Religionem Apostolico-Romanam domino territorij den Abzu zugeben schuldig sene? Distinguo: si in territorio consuetudo ferat, quod si quis de loco migret, obligatus sit pati ius detractionis, tum dico teneri huic consuetudini satisfacere, si verò moris non sit, resoluo ex capite Religionis mutatae, *dasi der Abzug nicht könne gefordert werden/* quia omne grauius men ex causâ Religionis prohibitum est imponere *Recess: Imp. Anno 1555.* §. wo aber *Berlich. p. 2. practic. conclus: 41. Gylm. tract. 1. Symph. part. 1. t. 3. vers 1.*

XX. Hinc ulterius dubitatur, an si quis subditorum in terris Austriacis Religionem desereret, & contrariam susciperet, Princeps territorij obligatus sit eum pati, casu quo sine scandalo hic habitare vellet? Respondeo quod non, quia ius migrandi in liberâ voluntate huius subditi non consistit, si aliud Principi territorij placeat, ita tamen vt liberum huic sit aut retentis bonis aut alienandis discedere, retentâ per ministros administratione. *Instrum. Pacis §. quod si verò subditus.*

DISPUTATIO

XXI. Quæritur si casus eueniret, vt Præpositus alicuius Ecclesiæ apostataret, an Ecclesiæ suæ præposituram retineat? pro negatiuâ pugno, Vigore desß Geistlichen Vorbehalts Recess: Imp. Anno 1544. §. wie Churfürsten & §. vnd nach deme cum §. seq. & Anno 1555. §. vnd nach deme re. reseruarunt enim sibi Catholici, quòd in defectum apostatantis aliam personam idoneam substituere possint, adeoque huic Iuri tamdiu inhaerendum, quia naturali æquitati nihil magis conuenit, quàm ea, quæ semel placuerunt, seruare. *l. 1. ff. de pactis* hoc addito, huiusmodi apostatam infamem non fieri, *d. §. vnd nach deme* ibi: jedoch semen Ehren ohnuachtheilt.

XXII. Quæritur, an, si Nobilis immediatus Imperij in vxorem ducat plebeiam, proles nata pro Nobili habenda sit? affirmo. quia dignitatem & honorem patris liberi sequuntur, Bocerus *de reg. cap. 2. n. 14. & seqq. l. cum legitime 19. ff. de statu hom: c. 2. de infidel.* quapropter filij nec matris insignia portant, quia in causâ Nobilitatis à potiori fit denominatio. *Tiraquell. de Nobil. c. 18. n. 21.* Quamuis non ignorem in nonnullis Galliæ locis receptum esse, vt venter nobilitet, vt in Campaniâ. *Camill. de Curt: p. 1. diuers. Iur: feud. §. sed vnde digressi n. 26.* & apud Calecutios Indiæ populos. *Bod. lib. 1. de rep: c. 3. circa finem.* non tamen denego, quin Nobilitas eò illustrior sit, si ex parte quoque matris accedat. *Tiraquell. d. c. 18. n. 26. & seqq.* atque hac ratione moribus Germaniæ usurpatum est, vt quatuor, seu octo, vel etiam sedecim generationes Nobilium ex vtroque latere sine defectu probandæ sint, vt fieri solent. auff den Hoehen Stiffen in Germaniâ; sin Hispaniâ quoque in vsu est, quod nullus fortalitium commendare possit, nisi sit Nobilis ex vtroque parente. In Silesia Ius & Iudicium equestre requirit, daß ein Edelmann vier schiltig/ vnd von vier Batter vnd Mütterlichen offnen Helmen geboren seye *P. Friz. de nobil: conclus. 20. litt. A.* sic etiam, nisi quis nobilitatem suam ex quatuor auis paternis & maternis probare possit, ad ludos Equestres, torneamenta, accedere nequit. *Münster in Cosmographia lib. 3. c. 449.* in quorum locum reuocata sunt hastiludia seu exercitia, quibus Principes & Nobiles zum frey rennen ad hastam vibrandam, vel ad annuli immisionem zum Ringel rennen vel zum Crönell stechen/ vel ad ficti hominis & vmbartilis pugnam instituuntur. sic quoque hîc Friburgi domum prope templum summum Nobilium sapius vidi, in quam non nisi Nobiles certas Nobilitatis Generationes demonstrantes ad conuentum

tum

IURIDICA.

um Nobilium quondam admittebantur. Nullus tamen dubito, quin vi supremæ potestatis Imperator, cuius locum quilibet Princeps in suo territorio quoad quid habet, ignobili sanguine natum nobilitare possit, ut ad hastiludia aditum habeat, quod enim Principi placet, legis habet vigorem, utpote cum inferior superiori legem ponere non possit, cui ille obedire debet, maximè cum ratio aliqualis adsit, ut scilicet non hominibus maior Zelus ad virtutem crescat, si videant, se ex præviâ virtute Principis gratiæ cum antiquioribus coniungi, ut nobilitas conferuetur. *Matth. Steph. de Iurisdic. l. 2 p. 1. membro 2. n. 77. & seqq.* atque ita in Hispaniâ nobilitatos fuisse pro Hydalgis refert. *Azucud. ad Constit. Hisp. lib. 6. tit. 2. in rubr. n. 63.*

IN IUS CIVILE

QUESTIO XXIII.

Rurgit an Comes Palatinus legitimandi potestatem expressè habens, proprios spurios, siue filios suos naturales legitimare queat? Et non posse sequentes rationes euincunt. I. Quia nullum Principis privilegium sic accipi debet, ut ansam delinquendi præbeat. *l. illud conuenire s. cum l. seq. ff. de pactis dotalib.* II. quia soli Principi proprios filios legitimandi potestas singulariter conceditur. *text. in cap. per venerabilem 13. §. in super cum Rex. qui filij sint legitimi.* consequenter inferioribus eiusmodi potestas denegata censetur. II. quæcunque causæ cognitionem desiderant, non possunt expediri per Magistratum in propriâ vel liberorum causâ. *l. qui Iurisdictioni 10. ff. de Iurisdic. atqui actus legitimationis requirit causæ cognitionem. arg. l. si paterfam. 15. §. penult. ff. de adopt. ideo in propriâ liberorum causâ expediri nequit. Gail. lib. 2. obs. 142. n. 9. Couar. Epit. de sponsalib. parte 2. c. 8. §. 7. & seq.*

XXIV. Cum adoptionis æmula & imitatrix passim hodie in Germaniâ recepta vnioprolum censetur. *Gail. 2. obs. 125.* quaritur an vnioprolis actus subsistat, si ille, in cuius fauorè solemnitates sunt introductæ, his non seruatis, nihilominus pacto vnioprolis stare velit? hoc casu robur ob-

tinere

DISPUTATIO

vinere & verius & æquius existimauerim. *l. non eo minus 14. Cod. de Procurat. l. neque tutoris 7. Cod. de contrah. vel committ. stipul. quod enim favore alicuius introductum non in eius detrimentum est retorquendum. l. nulla 25. ff. de legibus l. quod favore 6. C. eod.*

XXV. Dubitatur num Tutores testamento dati à Iudice tamē confirmati, datiuū sint, vel testamentarij? Communi adhærendo opinioni pro datiuū habendos esse puto. *l. testamētō 3. in fine ff. de testam. tut. etenim Testamentarij Tutores illi sunt accipiendi, qui Iure dati sunt, quales primū confirmati à Iudice non censentur. l. pater 4. Vers. cū à patre datus ff. eod. l. 1. § 1. Vers. si autem ff. de confirmand: tutor.*

XXVI. An mater per testamentū patris, tutelā sui filij priuari possit, si alium tutorem ipse non constituat, non inutiliter quæritur? negantium sententiæ ad stipulator, partim quia mater tutelam beneficio legis obtinet partim quia mater omnibus tutoribus (soli testamentarijs eam præcedentibus) præfertur. *Novell. 118. c. 5. & auth. matri & auia. C. quando mulier tutel. off. fungi possit.* adeoque ijs deficientibus mater admittenda erit, partim quia hîc fauor liberorum militat, ob innatam matris affectionem. *Arg. l. propter 14. ibi, si pietas & c. C. de his, qui accusare non possunt Nou. 94. c. 1.*

XXVII. Difficilior quæstio hîc subicienda est: vtrum pater tutelam liberorum, vti mater transiens ad secunda vota, deponere cogatur, si secundæ se iungat vxori? opinio negatiua mihi magis arridet; cū in Iure cautum non inueniatur, patrem ob secundas nuptias tutelā filiorum priuari, ideoque quod in matre statutum est, ad patrem extendi non debet, siquidem pœnales casus sunt stricti Iuris, nec interpretationem extensiuam recipiunt. *l. penult: ff. de pœnis. cap. odia 15. de R. I. in 6. erubescimus enim sine lege loqui Nou. 2. c. 3. accedit, quod lex plus confidat patri, quàm matri Harp. in pr. tit. instit. qui test. tut. dari possunt.*

XXVIII. An Princeps Elector filio suo impuberi Electorali hæredi (non obstante Auræ Bullâ Caroli IV. tit. 7. de success: Princip: Elector. post med: & Imp. Sigismundi de Anno 1413. & 1434. §. & talis success. c. 7.) tutores testamento constituere possit, elegantissimè controuertitur? Et non posse affirmo; quia in præfatis Bullis indistinctè cautum est, quod proximus agnatus & senior in illo gradu, primogeniti defuncti Electoris filij tutor & administrator esse debeat, idcirco cū defuncti Electoris ordinationē excludant, indistinctè exaudiendæ sunt. *l. 1. §. generaliter ff. de legat. præ-*

I V R I D I C A.

gat. pr. stand. Mathias Stephan: *intr. d. Jurisdic. lib. 2. part. 1. c. 5. n. 68.*
& seq. Besold. in tract. de succ. ff. Reg. lib. 3. diff. vt. 4. n. 1. & seq. genera-
liter quippe vnius inclusio siue vocatio, est alterius exclusio & remotio l.
22. C. de administ. tut. l. cum Prator in princ. ff. de iud.

XXIX. Num tutor debitoribus Pupilli tempus solutionis faciendæ
 prorogare possit? negandum puto: quia hæc prorogatio sapit naturam
 cuiusdam donationis, quam tutor sine iustâ causâ exercere non potest.
l. contra Iuris §. 1. ff. de Pactis l. Tutor. l. Lucius §. tutoribus de administ. tut.
 cum vtilia facere, & inutilia prætermittere secundum formam iuramen-
 ti, tempore administrationis susceptæ præstiti, teneatur. *l. vlt. C. de cu-*
rat. furios. Fach. controu. Iuris lib. 2. c. 56. 5.

XXX. Quæritur an tutor pecuniam pupilli ad emptionem boni im-
 mobilis à testatore destinatum aliò impendere sine decreto Iudicis possit?
Nego per l. 3. §. quid ergo 6. ff. de contrar. & vtili act. Ratio partim est fauor
 pupilli, cum aliàs destinatio pecuniæ ad bonum immobile pro mobili re
 habeatur. *l. cum in fundo §. si fundus communis ff. de Iure dotium,* partim,
 quia testatoris voluntas, quæ pro lege seruanda est, non potest immutari.
§. disponat. auth. de nupt. hinc euenit, quòd neque actiones ad res immo-
 biles competentes sine Decreto Iudicis, propter eandem rationem aliena-
 ri possint. *Gail. 2. obs. 11. n. 10.*

XXXI. Dubitabis: an tutor ad præstandam pupillo auctoritatem cogi
 queat? Respondeo negativè: nam vel expedit interuenire eius approba-
 tionem: Et satis est pupillo contra negantem auctoritatem ratione iu-
 cturæ competere Iudicium tutelæ. *l. si tutor 17. ff. de auctorit. tutor.* vel
 non expedit; & æquum non esset ad eam cogi, casu quo tamen tutor sol-
 uendo non existeret, ita, vt actio tutelæ contra eum competitura tunc
 non prodesset, tutorem cogi posse existimo, quia tunc ratio legis cessat,
 & præstat intacta Iura seruare, quam post vulneratam causam remedium
 quærere. *text. in l. fin. C. in quibus caus. restit. in integrum.*

XXXII. Quanam actiones competant contra tutorem? Respondeo
 inter alias, actionem tutelæ, & de rationibus distrahendis competere, il-
 lam quidem, vt rationem reddat suæ administrationis, & siquid penes
 eum reliquum est, aut pupillo damnum dedit, refundat. *l. tutorem quon-*
dam 9. C. arbitr. tutel. Hanc verò, quando tutor in gerendam tutelam & bo-
 nis pupilli quippiam subtrahit vel abstulit. Hinc actio de rationibus di-
 strahendis poenalis est, & in duplum datur, ita tamen, vt in duplo res ab-

C

lata

DISPUTATIO

lata contineatur, verumque rei pretium duplicetur. *l. tres tutores §. sed si ipsi ff. de administ. tutorum. l. 2. §. fin ff. de tut. & ration. distrab.*

XXXIII. Hinc non ineptè mouetur hæc quæstio: an actio tutelæ cū actione de ration. distrab. cumulari possit, siue an vnâ institutâ altera consumatur? Distinguendum censeo: aut enim primò instituit actionem de rationibus distrahendis ad rem furto ablatam, tunc quia hæc actio est mixta, rei persecutoria partim, & partim pœnalis, non poterit ampliùs actione tutelæ experiri, siquidè, cūm hæc actio etiã sit rei persecutoria, peteret eandem rem bis, quod bona fides non patitur. *l. 57. ff. de R. l. si verò priùs iudicium tutelæ instituit, & tunc alterâ adhuc ad pœnam pupillo agere licebit.* Expediti enim Iuris est, quòd, quotiescunque actio mixta, cum actione rei persecutoriâ concurrat, & priùs rei persecutoriâ actum fuerit, mixta non in totum consumatur, sed solùm eatenus, quatenus rei persecutionem continet, quatenus autem est pœnalis, subsistat, & adhuc institui possit. *l. 7. §. 1. ff. commodati.*

XXXIV. Pulchra hîc proponitur quæstio; an is, qui bona maioratûs aut gentilitia, vulgò Stammengüter/ possidet, verè sit eorum Dominus? ob stare videtur, quòd ea pro libitu suo alienare non possit. *per l. fin. §. sed quia 2: & seq. auth. res que C. comm. de legat.* sed rectiùs meo iudicio sentiunt illi, qui talium bonorum possessorem verum esse dominum aiunt; Siquidem nullum Ius, nullauè pars integri domini est ab eo ablata, & translata in alium, sed solùm talia bona sunt alligata quoad actum alienandi, qui Dominium minimè tollit, cū aliquando leges iustâ de causâ impedire possint Ius aliquod, ne in actum prodeat; & si prodierit, ne factum teneat. *Couar. var. resolut. lib. 1. c. 15. n. 14. postmed. Lud. Molin. tract. 2. disp. 3. n. 4. Pinell. ad l. 1. C. de bonis maternis n. 5.*

XXXV. Num malæ fidei possessori vtiles impensas deducere liceat, DD. non conueniant? Distinctionis fœdere rem conciliandam puto; concedendo ei ius deducendi vtiles impensas, si is conueniatur iudicio vniuersali, quale est petitio hæreditatis. *l. planè 38. ff. de hered. pet. Treutl. disp. 18. thes. 16. q. 40. Donell. lib. 4. Comment. de Iure Ciuili c. 33.* non verò iudicio singulari, puta Rei vindicatione. *arg. l. 5. C. de rei vindi- & l. Iulianus 37. ff. eod. tit. Harp: §. ex diuerso 30. n. 31. tit. Instir: de rer: diuis:* Ratio huius est; quòd scienti alienum solum esse, possit obijci culpa, quòd impensas temerè fecerit in re alienâ. *l. adeò. 7. §. ex diuerso 12. in fine ff. de A. R. D.* vnde exceptio doli locum habere non potest, quia dolus cum dolo

dolo

IURIDICA.

dolo compensatur; Ratio autem differentiae inter priorem & posteriorem casum in Iure actoris posita est; nam in rei vindicatione actor malae fidei possessori de impensis litiganti rectè obijciet, eum non Iure de impensis quaestionem mouere, ideò quod donare eas voluerit Domino fundi, & quia Domino, ergo ipsi actori, qui est Dominus: at in petitione hereditatis actor haeres continuo non est Dominus rei hereditariae, cum fieri possit, vt nec defunctus fuerit Dominus, quo casu etiam plus Iuris, quàm ipse habuit, alteri relinquere non potuit. *l. nemo plus ff. de R. I.*

Harp: lo: cit: n. 39.

XXXVI. Vtrum cessione vsusfructus extraneo facta vsusfructus amittatur, vel ad proprietatem recurrat variant DD? Et per cessionem vsusfructum consolidari placet. *per text: expr. ff. in l. 66. ff. de Iure dotium.* Nec me mouet §. 3. *Instit. de Vsusfructu, vbi cedendo vsusfructum nihil agi dicitur.* licet enim cedens quoad suam intentionem nihil agat, vt scilicet extraneus eum acquirat; agit tamen aliquid quoad rationem Iuris, eò quòd per hanc à se abdicauerit vsusfructum. *Gomez tom. 2. Var. resol: c. 15. de seruit: n. 17. Donell: lib. 10. de Iure Civili. c. 19. D. Rath trac. de Vsucap. cap. 3. assert: 7. n. 3.*

XXXVII. An actionibus personalibus praescribi à debitore possit, disceptatur? negatiua sententia in foro conscientiae tutior, in curia quoque saeculari verior est, eò quòd Ratio (*omne, quod non est ex fide, peccatum est.*) aequè ad praescriptionem actionis personalis quàm realis possit accommodari, licet enim debitor pecuniã debitã spontè creditori, praesertim scienti offerre non teneatur; scit tamen, se eam, etiam sine interpellatione, omni Iure debere, nec potest sine peccati reatu, alterius animi esse, per quem proinde creditor videtur in quasi possessione crediti manere, nullã praescriptione repellendus, quamdiu debitor eum animum soluendi retinet, & quodammodo creditoris possessionem agnoscens, conscientiam rei alienae habet, non quòd nummi, quos reddere debet, in creditoris Dominio existant, sed quòd in foro conscientiae sint debiti. *Balbus in 2. part. tertiae partis prin. q. 13. Couar. cap. possessor. mala fidei part. 2. tom. 1. §. 11. n. 4.*

XXXVIII. Magna inter DD. pugna est; an debitor per 30. annorum praescriptionem à Iure luendi pignoris submoueatur? probabilior est traditio existimantium, Iuri luendi pignoris cursu 30. annorum praescribi non posse; quia, cum actio pignoratitia debitori non competat nisi

DISPUTATIO

si prius debitam pecuniam exsoluerit, vel realiter obtulerit. *arg: l. si rem. §. omnis ff. de pignorat: actione* impossibile est, ut actio nondum nata præscriptione tollatur. *l. 1. §. vel ibi ex quo: C. de annal. Except,* siquidem non entis nullæ sunt qualitates, *l. locatio 4. ff. locati: Gail. 2. obs: 18. n. 5. & seqq. Berlich: parte 2. conclus. practicab: conclus. 3. n. 6. & seqq.* quare creditor non sibi, sed debitori pignus possidens (est enim in contesto, neminem sibi causam possessionis mutare posse. *l. pignori 13. ff. de vsucap:*) non modo rei vindicatione, sed & pignoratitiâ actione ex communi interpretum opinione in praxi passim receptâ, perpetuò conueniri potest. *Gail. dic: loc: Mynf: cent: 1. obs. 16.*

XXXIX. Non incongruè quæstio mouetur, utrùm hæredi mediato seu hæredis hæredi, si initium præscriptionis à suâ personâ capere velit, noceat mala fides antecessoris? probabilissimè dicitur quòd non: ratio est, quia Iura duplicem fictionem in vna & eâdem re & ex eodem capite improbant. *Bart. in l. si is qui pro emptore ff. de vsucap. l. ff: c. 6. dub. 3. n. 43.* primus autem hæres fictione tantùm Iuris, quatenus defuncti personam repræsented, censetur malâ fide possidere: quare si in secundo hærede fingatur ex eo itidem mala fides, concurrerent duæ fictiones circa vnam & eandem rem, scilicet ex capite repræsentedationis sui authoris, a deoque incipiendo à sua persona præscribere poterit. *Less. d. lo. Couarr. §. 9. ad cap. possessor. part. 2. §. 9. n. 9. de R. I. in 6. Vasq. lib. 2. Controuers. c. 73. num. 19.*

XL. Quæstio occurrit, an donatio, si liberi post donationem suscepti, viuo donatore decesserint, semel reuocata reconualescat? negatiuâ teneo opinionem, tum quia natis liberis, res donatæ propriæ donatoris effectæ sunt, quæ ipsi inuito adimi nequeunt. *l. id quod nostrum 11. ff. de R. I. tum,* quia actio, quæ donatario competebat, semel extincta reuocari non potest. *arg. l. qui res suas 98. §. aream ff. de solutionibus* quò facit, quòd talis donatio videatur habere quamdam tacitam conditionem, si liberos donans non susceperit, quæ conditio natis liberis statim deficit, licet ipsi postea moriantur. *l. filiusfam: §. cum quis ff. de legat, 1. l. heredibus ff. ad Trebell.* proindeque rei donatæ Dominium à vitâ vel morte liberorum pendere non potest. *Fachin. lib. 3. Controu. Iuris cap. 90.*

XLI. Quæri & illud hoc loco potest, an res, ex pecunia dotali emptæ, fiant dotales, ita ut soluto matrimonio, utilis rei vindicatio pro ijs vxori competat? aienti sententiæ assentior, si nimirum reliqua mariti

bona

I V R I D I C A

bona ad restituendam dotem non sufficiant. Hunnius in Treutl. Vol. 2. disp. 7. quest. 47: per l. res que 54. ff. de Iure dotium. l. in rebus 30. C. eod. rit. l. 55. ff. de donat. inter vir. & uxorem.

XLII. An testamentum, secundum consuetudinem loci factum, vires suas ad res testatoris extra illud territorium sitas porrigat, nec ne? affirmatiue doctrinę subscribo, quia quoad solemnitates locus, in quo actus celebratur, attenditur. arg. l. si fundus. ff. de euict. & l. semper in stipulatione ff. de R. I. Mys: cent: 5. obs. 19. n. 4. Gail. 2. obs. 123. n. 1. qui in Camerâ Imperiali ita iudicatum fuisse testantur.

XLIII. Vtrum Clerici de fructibus beneficiorum, & præbendarum testari possint? affirmo: quia si Clerici de talibus bonis testari non possent, impediret, vel quod eorum non essent Domini, vel quia aliqua lege prohiberentur. Contrarium prioris ostendo ex eo, quod cum clerici seculares paupertatem non vouerint, nec Ecclesia, quæ redditus annuos ob spirituale beneficium ipsis largitur, reddat eos dominij incapaces, ex defectu Dominij obstare non videtur, quin testari possint. Decernit enim Ecclesia beneficiatos ob absentiam, vel intermissum officium Canonicum fructus beneficij suos non facere, id est eorum dominium non acquirere. Concil: Lateran: sess: 9. §. statuimus & Trid. sess: 23. & sess: 24. c. 12. de refor: unde manifestum est, si præsentibus sint, & officium præstent, dominium reddituum sibi comparari, nam alioquin Constitutioni Pœnali, seu priuationi ob absentiam, negligentiam &c. nullus locus esset. Laym: in Theol. mor. tract. 2. c. 3. de Ecclesiast: benefic: cap peruenit de fideiussorib: c. vn. de Cler. non resident. Ratio esse potest, quia alijs ministri Ecclesiastici deterioris essent conditionis, quam alij Reipubl: ministri, qui stipendiorum Domini efficiuntur. Posterius inde patet, quia nullus ex Iure Canonico locus adferri potest, in quo contineatur prohibitio Clerici testantis de fructibus beneficiorum & præbendarum. Fachin. lib. 5. controu. c. 89. accedit, quod generali consuetudine, quæ optima legum interpretis est, l. si de interpretatione ff. de legibus. clerici liberè de rebus testari possint. teste Couar: in cap. cum in officijs de testam: n. 23. non solum ad vsus pios verum etiam prophanos. Fachin: lo. cit: licet inspecto Iure Canonico redditus superflui ad vsum pium impendi deberent. Laym. d. lo. interim quia consuetudo hætenus à S. Pontifice nunquam improbata, contrarium induxit, illa tanquam tacitè saltem approbata valebit. Couar. d. lo. n. 24.

XLIV. Non inutilis est quæstionis; si testator alicuius filiumfam:

DISPUTATIO

hæredem instituat, eique alium substituat, filio hæreditatem repudiante
 num pater ipse, num verò substitutus sit admittendus? in puncto Iuri
 Patri substitutum præferri verius est, siquidem vulgaris substitutio lo-
 cū habet, si hæres institutus aut nolit, aut non possit esse hæres. *l. 1. §. 1. &*
tot. tit. ff. de vulg. & pupill. subst. sed filius repudians hæreditatē, non vult
 esse hæres, consequenter substituto locus erit, tantò magis, quòd substitu-
 tus veniat ex prouisione hominis, pater verò duntaxat ex prouisione legis
 quæ cessat, si quis vocatus sit ex hominis prouisione. *arg. l. ex facto §. item*
quæro; ff. de vulg. & pupill. subst. auth. hoc amplius C. de fideicommiss.
Fach. lib. 4. controu. Iuris c. 63. licet aliud statuendum existimem in Mo-
 nacho hærede instituto, eo etenim repudiante Monasterium potius erit.
D. auth. ad l. 1. n. 128. & seqq. ff. de vulg. & pupillari subst.

XLV. In dubium vocatur: vtrum iure nouissimo sublatâ emanci-
 pationis, & patriæ potestatis differentiâ, mater vel auus maternus liberis
 suis impuberibus pupillariter substituere possint? Et ne hodie quidem
 posse omnes DD. dicunt. *teste Bart. ad l. 2. n. 7. ff. de vulg. & pupillari*
subst. Etenim in successione tantum ab intestato, differentiam illam
 extinctam esse, concors interpretum est opinio. *gloss. in auth. ex causâ.*
Cod. de lib. præterit. Myns. n. 4. Institut. de pupillari substitutione. quòd si
 verò per statutum vel consuetudinem liberi potestati matris subijceren-
 tur, concederem ei facultatem pupillariter substituendi, quippe correctâ
 legis ratione, ipsa lex correctâ censetur. *arg. l. quod dictum & ibi Bart.*
& Interpp. ff. de pactis.

XLVI. Grauioris controuersia est, an tacita pupillaris, quæ in ex-
 pressâ vulgari continetur, matrem à successione filij demortui excludat,
 quando eidem cohæres data non est? negatiuam tanquam verioreni &
 æquioreni amplector. *arg. l. precibus Cod. de impub. & alijs substitut. pro*
qua eleganter disputat Menoch. lib. 4. præsumpt. 39. Ratio est, cum e-
 nim tacita pupillaris substitutio ex testatoris voluntate tantum præsuma-
 tur. *l. iam hoc Iure 4. §. vlt. ff. de vulg. & pupill. subst.* præsumptio hæc
 nihil penitus operari potest, eò quòd æquitas expressè ei aduersetur. *arg.*
l. postliminium 19. & §. 4. cum seq. ff. de captiu. & postliminio reuersis.
 quæ non suadet matrem à successione pupilli per tacitam pupillarem ex-
 cludi. *l. nam et si parentibus 15. in princ. ff. de inoff. testam.* ab hac tamen
 ipsâ sententiâ receditur, si extent coniecturæ quibus colligitur testato-
 rem excludere casu hoc matrem voluisse. *Menoch. lo. cit. n. 40. quod*
Iudic.

IURIDICA.

Judicis prudentiæ attentis circumstantijs omnibus relinquendum puto, cum Molin: *tr. 2. disp. 184. n. 21.* vt coniciat, quæ fuerit voluntas testatoris.

XLVII. Porro dubitatur: num posteriori testamento obftet iuramentum, quod testator in confectione prioris testamenti iurauit, se nolle id reuocare? negatiuè respondeo. *arg. l. tunc autem ff. de iniustorup- ro, irrito. §. posteriore Instit: quib: mod. testam: infirm.* quia licet iuramen- tum personam iurantis sub reatu peccati obliget, efficere tamen non po- test, quo minùs testator rerum suarum sit dominus, adeoque liberam ea- rum dispositionem saltem validè habet, consequens hinc tantò magis est, quandoque pactum iuratum non fertur supra ipsum testandi actum, sed super promissionem, illum non reuocandi, in qua re cum acceptanti adeò non tribuatur Ius in re, sed tantùm Ius ad rem, utique liberam retinet, tanquam Dominus, bonorum suorum administratione. *cap. sicut ex litte- ris 22. de sponsal.* interim tamen hæredes defuncti animam, ratione obli- gationis ex pacto ita iuramento confirmato ortæ, liberare tenentur. Mol: *tr. 2. disp. 151. n. 24. & 25.*

XLVIII. Vtrùm locus querelæ inofficiosi testamenti sit, quando fi- lius ex illegitimâ causâ exhæredatus in exhæredationem consensit? magis amica ac æqua videtur mihi opinio affirmatiua, quia in filij potestate non est, efficere, vt leges testamentariæ in parentis testamento locum non ha- beant, cum testamenti factio Iuris publici sit. *l. testamenti 3. ff. qui testam. fac: pos: adeoque priuatorum pactioibus immutari nequeat. l. Nemo potest 55. ff. de legatis Treutl. vol. 1. disp. 13. thesi 9.*

XLIX. An filius exhæredatus à parente ex iustâ & legitimâ causâ, censendus sit in numero liberorum, ad minuendam aliorum filiorum le- gitimam portionem? negatiuè respondeo, ex eâ ratione, quia cum filius exhæredatus nihil ex hæreditate patris habiturus sit, cæteri filij, qui exclu- si non sunt, in hæreditate succedent. *arg. l. si post mortem 10. §. liberi 4. ff. de bon' poss: cont: tab: text: in §. si verò filios auth: de nuptijs.* Ex quo col- ligitur, idem quoad augendam legitimam procedere, casu quo ex quin- que liberis vnus sit ex hæredatus, tunc enim, quia quatuor duntaxat ad hæreditatem vocantur, legitima portio erit Triens, non autem semis, nullâ ratione habitâ filij exhæredati, qui ab hæreditate excluditur. Fach: *lib. 4. c. 31.*

L. Dubitatur num legitima filiorum, statuto vel consuetudine tol- li, aut diminui possit? Statutum tale, quod legitimam in totum tollit, utpote

DISPV TATIO

utpote contra omne Ius, tam naturale, quàm Canonicum & Ciuile nullum esse, tenendum est. ex ratione: quòd legitima iure naturali, liberis constituta sit. *arg. l. cum ratio. ff. de bonis damnatorum. & §. primum itaque in auth: de heredi & Falcidia* etenim legitima datur filiis ratione alimentorum, quæ Iure naturali eis debentur. *l. 1. §. Ius naturale ff. de Iust: & Iure. & l. Iura sanguinis ff. de R. I.* proinde statuto tolli non poterit, quippe Iura naturalia sunt immutabilia. *text. in d. l. Iura sanguinis & in §. fin: Instit: de I. N. G. & C.* & necare videtur, qui alimenta denegat. *l. necare ff. de lib: agnosco:* Cæterùm quia legitimæ quantitas Iure Ciuili præscripta est, *in §. 1. auth: de Triente & semisse* idcirco iustâ causâ subsistente saltem minui posse existimo, si modò ad filiorum sustentationem sufficiat. *Gail. 2. obs. 122. n. 2. Fachin: lib. 4. c. 32.*

LI. Suboritur controuersia: an Ius deliberandi ab hærede ignorante, se institutum fuisse, in eiusdem parentes aut alios legitimos successores transmittatur, an verò hæredes ab intestato admittendi sint? communissimè DD. opinioni, & in praxi receptæ ad hærendo: hoc in casu ob hæredis ignorantiam Ius deliberandi non transmitti existimo, *per l. cum antiquioribus C: de Iure deliberandi:* tum quia deliberatio est animi quædam meditatio, si ergo primus hæres ex vitâ discessit cum ignorantia, quòd ea hæreditas ad se pertineret, eam non transmittit ad ipsius hæredes, quoniam ignorans deliberare non potest. *Gomez to. 1. Var: resolut: c. 9. n. 51. Molin. tr: 2. disp. 180. n. 22.* tum etiam, quòd deliberatio requirat libertatem arbitrij, quæ in ignorantem non cadit. *l. manifestum. §. sin autem nescius Cod: de furtis.* accedit, quòd hæres, dum scit hæreditatem sibi delatam esse, & nec adit, nec repudiat, existimetur deliberare de hæreditate adeundâ, ita vt Ius deliberandi ad quoscunque hæredes, etiam extraneos, si intra annum è vitâ, neque hæreditate aditâ neque repudiatâ discedat, transmittat, quousque annus compleatur, qui in priori hærede à scientiæ tempore currere cœpit, quæ ratio in ignorante prorsus deficit. *Molin: lo: cit: Wesenbec. consil: 89. n. 3.* Obseruandum tamen, si aliquis propter Rempubicam, aut ex aliâ iustâ causâ absens ignorauit, hæreditatem ad se pertinere, elapso tempore à Iure ad deliberandum præfixo, concedi tam hæredi, quàm hæredibus ipsius restitutionem in integrum, ita habetur *in l. Pomponius in princ: ff. de acquir: hæreditate. Gomez d. lo: n. 56. Mol. d. lo: n. 23.*

LII. Vtrum filia renuncians iuramento paternæ hæreditati, testa-
men-

IURIDICA.

mentum patris quarelare queat? affirmat. Faber *de error Pragm. : dec ad:*
13. error. 1. ex ratione, quòd renunciatio non tollat Ius patriæ potestatis &
 suitatem, quia ipso Iure filia hæres censetur. Contraria tamen sententia
 verior est, cum enim iurata futuræ successione renunciatio valeat. *cap.*
quamuis de Pactis in 6. simul necessariò sequi videtur, quòd hæreditas ta-
 li filia delata non censetur, sed Iuris Ciuilis subtilitatem, qua omnes li-
 beri à parentibus instituendi sunt, fuisse sublatam, vbi enim nulla succes-
 sio, ibi & minùs hæreditatis institutio est necessaria, nam Iura veniendi
 contra testamentum, communiter regulantur à Iuribus succedendi ab
 intestato, qui ergo exclusus est à successione ab intestato, erit etiam ex-
 clusus à successione contra testamentum, ita Communis apud *Clarum. §.*
testamentum q. 42. n. 65.

LIII. Alia controuersia singularis vertitur in materia Renunciatio-
 nis: an filij, quorum mater renuncians iuramento paternæ hæreditati
 ante patrem è viuis decessit, parenti mortuo ab intestato succedere pos-
 sint cum alijs fratribus defunctæ matris, eos gradu præcedentibus? quod
 affirmandum credo: Ratio decisionis consistit in eo; quòd matris renun-
 ciatio ijs obesse non possit, cum ex Iure proprio beneficio legis ad succes-
 sionem vocentur *auth. cessante. Cod. de leg. h. r. d.* illud autem, quòd be-
 neficio ac prouisione legis alicui debetur, hoc sine illius facto auferri
 non potest. *per text. in l. omnimodo C. de inoff. t. stam.* quòd facit, quòd cum
 matris renunciatio aliter facta non sit, nisi sub illa conditione tacitâ, si
 mihi hæreditas delata fuerit, *l. qui sup. r. stit. 94. ff. de acq. hæred. pro-*
pterea, quia per rerum naturam fieri non potest, vt quis excludatur à suc-
 cessione, quæ necdum ei delata est, cum non enis nullæ sint qualitates,
 & priuatio præsupponat habitum *arg. l. si ita scriptum 45. §. si sub condi-*
tione ff. de legat. 2. defertur autem hæreditas primùm per mortem patris,
 quia viuentis non datur hæreditas, ac proinde cum matri non fuerit dela-
 ta, habebitur, ac si non facta fuisset renunciatio: quia conditione defici-
 ente, deficit ipsius dispositionis effectus. *arg. l. 36. ff. de reb. cred. l. 8. in*
princ. ff. de periculo & commodo rei venditæ. ita Fachin: lib. 3. c. 23. Harp.
in princ. tit. Instit. de hæred. quæ ab intestato defer: Couar. in cap. quamuis
parte 3. §. 2. n. 4.

LIV. Illud non æquè expeditum est, si filia monasterium ingressura
 paternis bonis iureiurando renunciet, an talis renunciatio valeat, mona-
 sterioque præiudicet? affirmo *arg. cap. quamuis de pactis in 6. & cap. cum*

D

contin-

DISPUTATIO

contingant. ext. de Iureiur. Ratio est, quia cum monasterium succedere non possit, nisi ex persona Monachi vel Monialis & illi iam sint exclusi per renuntiationem iurata, sequitur, nullo iure monasterium eam hereditatem vindicare posse *Conar. p. 3. §. 2. n. 3. Fachin. controu. Iuris lib. 3. cap. 23* Haec tamen Controuersia videtur hodie finem impoluisse Concilii Tridentini *sess. 25. c. 16.* ubi statutum: quod talis renuntiatio iurata valere non debeat, nisi fiat cum Licentia Episcopi, aut eius Vicarij intra duos menses proximos ante professionem *Mol. tract. 2. disput. 149. vers. quod ad Ecclesiam.* Ratio huius Decreti fuit, ob multa incommoda, quae ex eoriebantur, quod Nouitij interim, dum probationis tempus durabat, retardarentur ab egressu, si status ille eis non placeret, non videndo scilicet remedia vnde viuerent, saepius proinde ex desperatione Professionem emittebant, alias eam non facturi. *Mol. tr. 2. de I. & I. disp. 149.*

LV. Quæritur an pactum successionis affirmatiuum subsistat? negatiuè respondeo: eò quod sicuti certi modi acquirendæ obligationis & Dominiij iure nostro proditi sunt, ita quoque consequendæ hereditatis certi modi iure sunt introducti, scilicet lex & testamentum. *l. testamenti 3. ff. qui testament. fac. possunt. l. verbis legis 120.* proinde vis & iniuria legi inferri videtur, si quis alio modo ad hereditatem perueniat, quam qui legibus & iure publico præscriptus est. *l. ius Publicum 38. ff. de Pactis.* iniuriam autem non videtur inferre, si duo de hereditate tertij paciscantur, & tertij illius consensu interuenerit, quia tantum periculum mortis subesse non censetur si ipse consentiat. *arg. l. fin. ibi: tum enim sublatâ acerbissimâ spe Cod. de pactis,* cum pericula præuisa minùs noceant, quam casu & inopinatè aduenientia, neque etiam tollit libertatem testandi huiusmodi pactum, quia non obstante Pacto tertius ille facultatem de bonis suis disponendi habet, cum reputetur pro ultimâ voluntate. *iuxt. text. in d. l. fin: Cod. de Pactis.* Deinde subsistit etiam tale pactum affirmatiuum de succedendo si iuramento inter alios priuatos fuit corroboratum, quia omne iuramentum, quod potest seruari sine peccato seruandum est, *cap. cum contingat. ext. de Iureiur.* hoc autem iuramentum seruari posse, ostendunt partim exempla de iure cõmuni, partim de consuetudine Germaniæ seruata, & quidem sine peccato, ideo, quia iuramentum hoc non tendit in præiudicium tertij sed tantum iurantis, qui non peccat, si id seruet. quò facit quòd pactum hoc, siue promissio ista non sit contra bonos mores naturales, ita vt peccatum

f. pacta

IURIDICA.

fit pacta huiusmodi inire. Couarruias *in cap. quamuis §. 3. n. 28. 2. tit. 2. ubi
brico: part. de testam. n. 15.* quem allegat Harp. *in princ. tit. Instit. de here-
ditatib: que ab intestato deferuntur n. 34.*

LVI. An legitimatus in successione gaudeat iure primogenituræ?
Distinguendum puto; si enim Principis Rescripto legitimatus fuerit,
non existimo eum succedere, quia alias Princeps ius primo legitimè ge-
nito statim ab initio quæsitum auferret; quòd Princeps sine iustâ causâ
facere non potest. *l. 2. §. meritò & §. si quis à Principe 16. ff. ne quid in loco
publico Gail. 2. obs. 56.* Quòd si verò à patre per subsequens matrimoni-
um sit legitimatus, iure & priuilegijs primogenitura gaudebit, idque ob
sequentes rationes. I. quia tantam vim & efficaciam habet matrimoniū,
vt retrahatur ad principium Natiuitatis, & perinde habeatur, ac si le-
gitimati ab initio statim Natiuitatis suæ legitimè fuissent nati *cap. tanta
ext: qui filij sint legitimi.* II. Is dicitur primogenitus, qui nullum habet
ante se *cap. Ioseph. de V. S.* atqui legitimatus per subsequens matrimoni-
um nullum habet ante se, non naturâ, quod clarum est, non etiam iure,
quoniam vi legitimationis eo momento, quo genitus est, legitimus cen-
setur. *text: in Nouell: quib. mod. naturales efficiantur c. reliquis. Hunn. in
Trentl. vol. 2. disp. 15. q. 17.*

LVI. Vtrum debitor pro pecuniâ mutuò accepta de usuris soluen-
dis licitè promittat? affirmo; si tali promissioni iuramentum accedit;
vi cuius ad solutionem usurarum cogi potest promittens. *per text: in cap.
debitores de Iureiurando* quippe non est contra bonos mores præstitum
iuramentum respectu promittentis *cap. non est obligatorium 58. de R. I. in
6. & auth: quod eis permittitur Cod. de Nuptijs* licet non negem mutuata-
rium solutas usuras tanquam quas absque omni causâ & iure mutuans
accepit, repetere posse *l. 1. §. 2. ff. de Condict: ob turp. vel iniustam causam.*

LVIII. Controuertunt DD. an prodigus ipso iure, num verò post
interdictam à Magistratu bonorum administrationem, sit talis reputan-
dus? in puncto Iuris priori sententiæ, quoad praxin verò posteriori sub-
scribo, illius ratio est, quia prodigus, si in præiudicium suum contrahit,
furioso comparatur. *l. 6. ff. de V. O. l. 1. ff. de curat furios.* sed furioso abs-
que vllò interdicto Magistratûs ipso iure, bonorum suorum administra-
tio est interdicta, ita quidem, vt nullum negotium rectè gerere possit.
arg. l. in negotijs 5. ff. de R. I. ergo idem de prodigo dicendum erit, cum,
quod in vno æquiparatorum obtinet, idem obtineat in altero. vnde Fa-

DISPUTATIO

chin: in suis controu: lib. 2. c. 63. dicit, legem adimere prodigo bonorum suorum administrationem, Magistratum verò duntaxat declarare, legemque exequi. Praxeos ratio est: cum prodigalitas, propter quam à Iudice fit interdictio, in facto consistat, cum iniuriâ ipsius prodigi non est præsumenda sed per factum ipsius Iudicis, cum præuiâ causæ cognitione, inferenda. *l. obseruare ff. de Curat: furios. Andr. Gail. lib. 2. obs. 51. num. 2.* quæ sententia & inde magis conualidatur, quòd testamentum, quod facit, antequam pronunciatus fuit prodigus, *depraxi* valeat, *Sichard. in suo Cod. ad rubr. qui testam. fac. possunt tit. 22. lib. 6. n. 15.*

LIX. Vtrum, si debitor, qui rem alienam obligauit, postea eius dominium nanciscatur, velut si hæres à Domino rei scribatur, ex post facto pignus conualecat? Conualecere cenleo. *l. rem alienam 41. in princ. ff. de pignor: act.* idque non stricto Iure, ex æquo tamen & bono. *l. cum res 5. C. si res aliena pignori data sit*, etenim debitor rei alienæ verè oppignoratae ex post facto Dominus factus, contra factum proprium venire non debet. *l. post mortem 25. ff. de adoption.* siquidem dolum allegat, si vel actionem vel exceptionem creditori opponat *arg. l. si inter 21. §. 1. ff. de pignor. & hypo. l. si à Titio 72. ff. de rei vindicatione* quod procedere arbitrator, siue creditor ignorans siue sciens rem alienam in pignus acceperit, ita tamen ut priori casu creditori actio hypothecaria utilis competat. *l. rem alienam 41. ff. de pignorat. act. & d. l. 5. Cod. si aliena res pignori data sit.* posteriori verò ei retentio pignoris duntaxat indulgeatur. idque *arg. l. 1. ff. de pignor & hypoth.*

LX. Porrò resoluitur hæc quæstio, an res ex pecuniâ alienâ comparata ad Dominum nummorum, an verò ad ipsum ementem spectet? posteriori sententiæ subscribo *arg. l. qui aliena 8. C. si quis alteri vel sibi. contractus enim iste non re, sed consensu perficitur, ut proinde emens non suo nomine, etiamsi pretium de alieno soluerit, fiat Dominus rei emptæ adeò, ut si non appareat, quo nomine quis emerit, præsumatur quis nihilominus suo nomine emisse Mascard. de probat vol. 1. conclus. 53. n. 5. & seqq. Menoch. de presumpt lib. 8. presumpt. 143. n. 33. & seqq.* interim tamen limite nostram sententiam in milite. *l. si ut proponis C. de Rei vindicat.* Ecclesiâ, nam & Prælati aut Oeconomi Ecclesiarum ex pecunia Ecclesiæ ementes non sibi; sed Ecclesiæ quarunt Dominia *gloss. in d. l. si ut proponis. & Can. sacerdotes 1. Can. Presbyter 3. q. 4. caus. 12. si modò*
rem

I V R I D I C A.

rem potius malint, quàm pecuniam recuperare. Marito, *l. si vxor. 55. ff. de donat. inter vir. & vxorem. l. ex pecuniâ 12. C. de Iure dotium & tutore vel curatore. l. si Curator 3. C. arbitr. tutel. l. si tutor ff. quando ex facto tutoris vel Curatoris.*

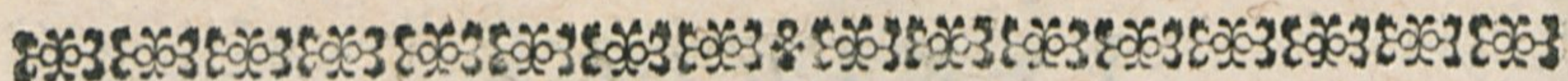
LXI. Quotidiana quæstio hîc discutienda venit, utrùm venditor, si facultatem rei tradendæ habet, præcisè cogi possit ad tradendam eam, an verò præstando interesse liberetur? Prius contra multorum sententiam teneo, *per text. in l. ex empto. ff. de act. empti. §. 2. vers. ad exemplum & §. persiciatur Instit. de donat. l. qui restituere ff. de rei vind. nihil enim magis bonæ fidei, quæ summa est in hoc contractu, congruit, quàm Conuentum inter partes præstare. l. cum venderem 21. ff. locat. d. l. ex empto §. 1. quod posteriori casu non contingeret, cum potius venditori occasio malignandi daretur, compellendo emptorem ad interesse probationem, quæ difficilis est, utpote in facto consistens *l. quatenus 24. ff. de R. I. & emptori aliud pro alio inuito solueretur l. 2. §. 1. ff. de reb. credit. Couar. var. resol. lib. 2. c. 19. Myns. cent. 4. obs. 65. Gyphan. lib. 3. disput. 18. accedit quòd si venditor præstando interesse liberaretur ab obligatione, sequeretur, eum rem eandem Millies sine crimine falsi reuendere posse. quod est contra text. express. in l. qui duobus ff. ad l. Cornel. de falsis.**

LXII. Oritur quæstio, an Canon remitti debeat Emphiteutæ, si propter bellû, aliumue incursum, fundum Emphiteuticum ingredi & excolere non potuit? affirmantium omnium verissimam mihi & æquissimam videtur *text. est apertus in l. 1. C. de Iur. Emphiteu. quia quando Emphiteuta fundum non possidet, ac possidere nequit, pensionem soluere non tenetur, etenim perinde est, ac si fundus non extaret, aut periisset respectu temporis illius quo possideri non potuit. arg. l. cum vnus 12. §. vlt. ff. de reb. author. Iud. poss. l. possideri 3. §. labeo 17. ff. de acquir. vel amit. poss. & extincto fundo Emphiteutico pensio Emphiteutæ remittenda est. d. l. 1. & ita sentiunt Fachin. controu. cap. 90. Hunn. ad Treutler. vol. 1. disp. 27. de locat. & conduct. 9. 2. 5. Iulius Clarus lib. 4. sentent. §. Emphiteusis q. 8. nisi in se Emphiteuta totum periculum quorumcunque casuum fortuitorum suscepisset. d. l. 1. Fachin. loc. cit.*

§(o)§

D 3

IN IVS

IN IVS FEVDALE

LXIII.

Trùm res Allodialis in feudum recognita fiat feudalis? Respondeo quòd sic, Menoch: *lib. 3. pr. sumpt. 31. num. 44.* Rosenthal de feudis *c. 2. concl. 24. n. 1.* Ratio est, quia, cùm quilibet rei suæ moderator sit & arbiter, rem propriam facere potest beneficiariam hoc est: Domino dare in feudum. Mag seine atgene freye Güeter zu Lehen machen/ vnd einem Herren zu Lehen auftragen. *Gail. 2. obs. 138. n. 1.* si modò recognoscat, vt feudalia, aliàs sine recognitione talia non fiunt. Rosenthal. *c. 6. conclus. 68. n. 26.*

LXIV. Quæstio ergo sese offert, an sceminae, etiam ipsius recognoscentis propriæ filiae in illo feudo ex re Allodiali recognoscentis facto, nõ succedant? affirmatiuè respondeo. Ratio est, quia ex ista recognitione bona allodialia propriam feudi naturam assumunt, atqui sceminae in feudo proprio non succedunt. *text. in c. 1. §. hoc autem de his qui feudum dare possunt. §. filio de succ. ff. feudi in vsibus feudorum.* nisi specialiter actum sit, vt feudum scemineum sit, Rosenthal. *d. c. 6. conclus. 48. n. 28.* Ceterùm si contingeret, aliquem bona sua ita feudalia facere, vt filiaibus legitima non superfit, possunt filiae vsque ad legitimæ supplementum istas infeudationes rescindi petere, Rosenthal. *lo. citat. n. 29.* Ratio est, quia parentes pro fraudanda liberorùm legitimâ nihil agere, neque inofficiosas donationes facere possunt. *tot. tit. Cod. de inoff. donat.* quæ infeudationes bonorum allodialium aliud non videntur, quàm inofficiosæ quædam donationes. *arg. l. censualis C. de donat. Clarus §. de donat. q. 14. n. 5. Gail. 2. obs. 116. n. 5.*

LXV. An autem talis, qui rem suam propriam in feudum dedit, si postea causam aliquam caducitatis committat, eam non minùs atque alij Vasalli amittat? supposito DD. fundamento, quòd illa res sic cognita naturam veri & proprii feudi inducat, idem de hoc, quod de alijs feudis dicendum erit. vnicus enim talis casus. (*teste Rudingero in method. iur. feud. lib. 1. c. 25. n. 44.*) reperitur, quo Vasalus ob commissam feloniam non amittit feudum, vt si propterea concessum est, quia Dominum concedentem à morte, ab hostibus, vel latronibus liberauit, nam tunc nullâ culpâ

IURIDICA.

culpâ vel ingratitude amitti potest, Schneidvvin in *Epit. feudorum part. 8. cap. 1. n. 11.* Ratio est; quia feudum potius habet loco mercedis, quàm benefici, ob insignem collatam operam Ruding. *lo. cit.* Et licet hæc opinio in puncto Iuris forsan sit verior, negativa tamen videtur æquior. Ratio quia beneficiũ potius præstitit, quàm accepit, cùm enim Dominus in eum liberalis non fuit, non facilè debet haberi ingratus: incivile enim est, illiberaliter agere cum eo, qui verè liberalis fuit, nisi magnam caducitatis causam committat, vel iuramentum fidelitatis obstare, & eius violationem hanc pœnam mereri quis dicat. Rosenthal. *concl. 68. n. 25.*

LXVI. Vltimò illud eleganter quaritur. num capitulum immediate sedē vacante hoc est. Episcopo aut Prælato mortuo gaudeat Austregis sicut gauderet Episcopus si viueret? Negativam opinionem veriore existimo, Andr: *Gail. lib. 1. obs. 30. n. 13.* per rationem quòd tale privilegium Austregarum tantùm statibus Imperij competat, capitulum autem sedē vacante status Imperij non est, propterea, quòd feudum, ratione cuius Episcopus Princeps Imperij dicitur, non ad Capitulum, sed Episcopũ, quã talem, spectat. Nec repræsentat capitulum ipsum Episcopum defunctum tanquam statum, quia non potest eius vice fungi, eò quòd ad fidelitatem & servitia obligatum non sit ex proprio Iuramento, quippe quòd non præstat, nec etiam Episcopi defuncti, quia iuramenti Episcopi obligatio in capitulum non tranſit, cùm nec in hæredem feudalem transeat, sed quilibet Vasallus de novo iurare cogitur; consequenter capitulum nec est status Imperij nec statum repræsentat. Atque hæc Miscellanæ Theorico practicæ Theses, Magno Numini magnæque Numinis parenti MARIAE recens natæ primariò dedicatæ sunt.

APPROBATIO THEOLOGICA.

Miscellanæ isthæc Disputatio, quæ ex utroque Iure, haud sanè levis proponit, quæstiones in idem clarè breviter, ac doctè exponit, non sine legentium delectabili utilitate, atque utili delectatione. Præterea neque officit lumini fidei diuinæ, neque legibus Christianæ honestatis adversatur vsquam. Dignissima proin, quæ pctitam ex more & æquitate lucem publicam, ut ut à Patrono sidere Serenissimo luculenta, etiam à Theosophia, quæ illustris aliarum disciplinarum Pharos est, accipiat.

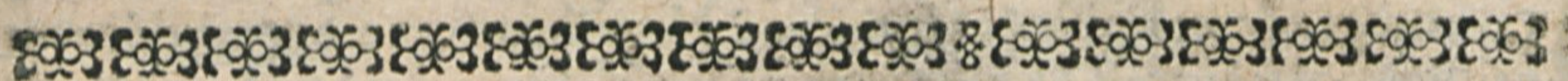
Imprimatur

Paulus Grandinger S. I. Ordinarius SS. Theol. Professor
loco spectabilis P. Decani Facultatis Theologicæ.

APPROBATIO IURIDICA.

Perlegi præsentem Disputationem Miscellaneam & in eâ pingues fertilis Ingenij primitias deprehendi; quæstiones inquam ex utroque Iure bellè depromptas; earumdemque resolutiones suis rationum momentis pereruditè stabilitas. Imprimatur itaque, vt in Nobili Domino defendente, strenuo virtutum sectatore, omnes videant, quantum ipse in addiscendâ Iurisprudentiâ profecerit, & alij, si eodem conatu in illa versarentur, proficere possent.

*Ioannes M. chaël Sonner V. I. D. Codicis Profef.
Ord: & nunc Collegij Iuridici Decanus.*

ORNATISSIMO ET DOCTISSIMO
DNO LEOPOLDO SCHLUDERPACHER,
I. V. C. Thesum harum propugnatori,

Non curant alij decertent Marte vel arte;
*Arte duellâ tibi Marte iacente placent,
Vulnera non metuas, miles, cui gloria cordi,
Nam sine vulneribus rarus ab hoste redit.
Perge, age, te clypeo bene tutum namque videbis,
Sed quali? (dices) num ducis? Archiducis.
Siste, resiste, sub hoc etenim ductore sereno
Obscuro nunquam de grege Miles eris.*

*Cosmas Ferronij I. V. S. In sinceræ
amicitiæ symbolum accinuit.*

F I N I S.

ULB Halle

3

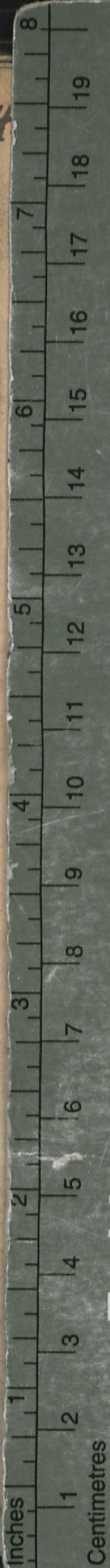
006 570 380

1017

B.I.G.

Farbkarte #13

JURIDICA

25. A

1654

ens

magis practicas ex di-
s desumptas.

I. F.

TE, CON-

BATIONE AM-

LTORVM ORDI-

stâ Archiducali Uni-

si Brisgoiâ.

DIO

LARISSI-

SIMI VIRI DO-

GII KIEFFER D. I.,

ROFESSORIS

ET

DERPACHER

lensis I. V. C.

is M. DC. L IV.

RISGOIÆ.

JACOBI BÖCKLERI.

23

